

Inhoud

1. FUNDAMENT	2
1.1. GELOVEN DOEN WE ALLEMAAL	2
1.2. GELOOF EN POLITIEK	2
1.3. DE CHRISTENÛNIE - SGP IN DE POLITIEK	2
1.4. DE STAD EN DE MENSEN	3
2. DIENSTBARE OVERHEID	4
2.1. VEILIGHEID	4
2.2. FINANCIËN	5
3. DUURZAME LEEFOMGEVING	8
3.1. RUIMTELIJKE ORDENING EN WONEN	8
3.2. NATUUR, MILIEU EN KLIMAAT	10
3.3. MOBILITEIT	11
3.4. ECONOMIE.....	12
4. BLOEIENDE SAMENLEVING.....	14
4.1. JEUGD, GEZIN EN ONDERWIJS	14
4.2. ZORG, WELZIJN EN SOCIALE ZAKEN	16
4.3. SOCIALE SAMENHANG	17

1. Fundament

1.1. Geloven doen we allemaal

Geloof gaat veel verder dan een mening, het is een diepgewortelde overtuiging die je zomaar niet prijs geeft, maar waar je met hart en ziel bij betrokken bent en die de basis is om je leven inhoud en richting te geven. Het geloof bepaalt je kijk op de werkelijkheid, de kijk op de medemens, de samenleving en de problemen die zich daarin voordoen. Vanuit je geloofsbasis kom je tot je waarden en daarop baseer je normen. Onze basis is, dat in de persoon van Jezus Christus, God in deze wereld is gekomen. Daardoor kunnen we onze Schepper leren kennen. Dankzij de Bijbel als het geopenbaarde Woord van God kunnen wij weten, wie God is, hoe Hij werkt en dat Zijn gebod leven betekent.

1.2. Geloof en politiek

Geloof en politiek staan op de agenda, zijn onderwerp van gesprek. Velen willen dat niet; 'dat is privé-zaak' wordt er gemakkelijk gezegd, 'kerk en de staat zijn gescheiden' en 'de godsdienst is voor binnenshuis'; 'de overheid is neutraal', 'God mag geen rol spelen als we het over politiek hebben'.

Maar als geloof bepalend is, meer dan wat ook, dan is een dergelijke spagaat niet realistisch. Onze kijk op onze medemens is bepaald door wat God daarover zegt: geschapen naar Zijn beeld, als een bijzondere eenheid van geest, ziel en lichaam. Duidelijk van een andere orde als de dieren, door geweten, intellect en creativiteit. Deze uitgangspunten zijn de basis voor ons denken vanuit rentmeesterschap, verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid, zorg voor de schepping en zorg voor ieder mens.

Neutraliteit bestaat niet, iedere atheïst of humanist heeft net zo goed een levensfilosofie die zijn of haar denken en handelen bepaalt. Wij stellen dat ieder geloof, ieder set uitgangspunten, maatschappelijk relevant is.

Scheiding tussen kerk en staat is met name bedoeld om een eind te maken aan wederzijdse ongezonde inmenging.

In een democratische rechtsstaat met gelijke rechten voor iedereen, mag het ene set uitgangspunten niet boven het andere worden gesteld, kortom geen primaat voor het (liberaal) atheïsme.

De overheid zou veel meer gebruik kunnen maken van de positieve kracht van religie in de samenleving, als het gaat om de vragen van zingeving, sociale structuur, inzet van vrijwilligers, ondersteuning en expertise.

Onnodige tegenstellingen zijn schadelijk voor een samenleving. Kerk en staat apart betekent gelukkig geen scheiding van geloof en samenleving.

1.3. De ChristenUnie - SGP in de politiek

Midden in deze spanning weten wij ons geroepen onze stad te dienen met toewijding en vanuit onze overtuiging. We zijn geroepen om God én onze medemens lief te hebben, Hem te volgen en het beste voor de ander te zoeken. Deze twee gaan samen op en zijn niet tegen elkaar uit te spelen.

Ons uitgangspunt is, dat Gods 'blauwdruk voor het leven' (de Bijbel) het waard is om gelezen en toegepast te worden in ons persoonlijk leven en ons politieke denken en handelen. Wij willen daar inhoud aan geven, in het besef dat anderen vanuit een andere invalshoek tot dezelfde waarden en ook normen kunnen komen. We willen dan ook zoveel mogelijk met anderen samenwerken ongeacht politieke kleur als het gaat om het goede te zoeken voor stad en inwoners. Het geloof in God en het dienen van Hem is op vrijwilligheid en liefde gebaseerd. De waarde ervan voor het maatschappelijke leven willen wij trachten zo duidelijk mogelijk te laten zien. Mede om dit ideaal te

verwezenlijken continueren de kiesverenigingen van de ChristenUnie en de Staatkundig Gereformeerde Partij voor de raadsperiode 2010 – 2014 hun samenwerking.

1.4. De stad en de mensen

Dit verkiezingsprogramma bevat in hoofdlijnen de politieke standpunten die naar onze gezamenlijke overtuiging op het bovenstaande gebaseerd zijn.

Een aantal thema's willen we concreter invullen. Uitwerking is vaak afhankelijk van financiële mogelijkheden; van voldoende medestanders; van wat er mag van de provincie, van de staat of zelfs van Europa, om maar wat te noemen.

Daarnaast schuwen wij ook de concrete uitwerking niet. Deze is ook zodanig aangegeven in dit programma.

2. Dienstbare overheid

De positie van de gemeente wordt steeds belangrijker. Het Rijk en de provincies decentraliseren allerlei taken naar het lokale niveau. Niet voor niets spreekt men tegenwoordig van de gemeente als 'de eerste overheid'. De vele en vaak nieuwe taken vragen om een goed toegerust ambtenarenapparaat en een efficiënte uitvoering. Mede daardoor is er ook een tendens naar schaalvergroting. Gorinchem moet niet worden heringedeeld met plattelandsgebied. Dat levert geen winst op. Schaalvergroting in de Alblasserwaard moet op een logische wijze plaatsvinden, gericht op inhoud, kwaliteit, draagvlak en herkenbaarheid. Samenvoeging van de drie 'Waard-gemeenten' laat onlogische delen plattelandsgebied achter. Een grootschaliger herindeling is gewenst. Voor Gorinchem betekent dit dat aanliggende gebieden, die meer stedelijk zijn, bij Gorinchem gevoegd zouden moeten worden. Dit is passend en geeft ook meer financieel draagvlak om de taken van centrumgemeente te blijven vervullen. Tegelijkertijd zoekt de ChristenUnie-SGP altijd de constructieve samenwerking met omliggende gemeenten, de regio en de provincie.

Met de decentralisatie komen veel taken terecht op gemeentelijk niveau. Dat past bij de visie van de ChristenUnie-SGP. De gemeente staat het dichtst bij de burger en voor die zaken die bij uitstek de burger betreffen is dit het beste niveau van uitvoering en verantwoording. Het Rijk moet daar dan ook voldoende middelen voor geven.

De ChristenUnie-SGP staat een sobere overheid voor, die ruimte geeft aan het particuliere initiatief. De gemeente heeft haar eigen set van taken, waar zij greep op moet kunnen houden. Door schaalvergroting en intergemeentelijke bestuursvormen zien wij vaak de verantwoordelijkheden vertroebelen. Ook herkent de burger zich vaak niet meer in zijn bestuur. De ChristenUnie-SGP waardeert de lokale gemeenschappen en hecht aan het eigene van de lokale gemeenschap. Deze lijn doortrekkend binnen de gemeente wil de ChristenUnie-SGP ook serieus kijken naar mogelijkheden om wijken, buurten en dorpen meer eigen verantwoordelijkheden te geven, zo mogelijk ook met eigen budgetten. Hiervoor is het aanwijzen van wijkwethouders een goed middel.

Binnen de lokale overheid zien wij een zich wijzigende rol van de burgemeester als zelfstandig bestuursorgaan. De bevoegdheden zijn groot en door de tijd heen verruimd. Zo is de burgemeester lid van de lokale driehoek (politie) en veiligheidsregio. Ook kan hij tijdelijke huisverboden en gedwongen opvoedingsondersteuning opleggen. Verantwoordelijkheid vraagt verantwoording afleggen aan een democratisch gelegitimeerd orgaan(de gemeenteraad)

Inspraak moet op een goede manier georganiseerd worden. In Gorinchem moet duidelijker dan nu door het college aan de gemeenteraad verslag worden gedaan van de inspraak. Wat is er ingebracht en wat is daar mee gedaan.

Gemeenschappelijke regelingen, Verbonden Partijen, Veiligheidsregio en veiligheidsdriehoek moeten nadrukkelijker dan nu worden geagendeerd op de raadsagenda. De gemeenteraad stelt de kaders maar moet ook de ontwikkelingen kunnen blijven volgen om desgewenst te kunnen bijsturen.

2.1. Veiligheid

Veiligheid is in een gemeente als Gorinchem een belangrijk onderwerp. Verkeersveiligheid, omdat er veel verkeersaders in en rond Gorinchem liggen en sociale veiligheid, omdat in een

centrumgemeente nu eenmaal veel mensen bij elkaar komen. Het veiligheidsgevoel van mensen kan onder druk komen te staan omdat er veel verschillende groepen in Gorinchem samen leven.

Veiligheidsbeleid moet integraal en breed zijn, alle aspecten moeten zo goed mogelijk worden meegenomen. Belangrijker nog, alle spelers moeten er bij betrokken worden. Een goed voorbeeld is het beleid rondom 'veilig uitgaan' waarbij van horecaondernemers een positieve bijdrage gevraagd en geleverd wordt.

Voor het voorkomen van overlast geldt hetzelfde. Aan hangjongeren die overlast veroorzaken moet duidelijk gemaakt worden waar de grens ligt die acceptabel is, terwijl een goede inschatting gemaakt moet worden van de zwaarte van de klacht: er wordt soms wel snel geklaagd. Tegelijkertijd moet de gemeente, samen met de politie en het jongerenwerk, in gesprek met de jongeren om te weten wat zij willen en waar het hen aan ontbreekt. En er moet aan gewerkt worden dat jongeren en omwonenden als het enigszins kan met elkaar in gesprek zijn. Als mensen elkaar kennen, zijn ze eerder geneigd rekening te houden met elkaar en elkaar aan te spreken of zo nodig corrigerend op te treden.

Cameratoezicht kan een goed middel zijn om overlast en onveiligheid te voorkomen of bestrijden, maar moet terughoudend worden toegepast. We willen geen Big Brother maatschappij.

Concrete uitwerking:

- Verhaal via actief beleid de kosten van vandalisme op de daders; publiceer regelmatig de resultaten hiervan en de omvang van schade ten gevolge van vandalisme door middel van een 'vandalismemeter'
- Versterk de sociale samenhang tussen mensen en groepen mensen door het faciliteren van wijkplatforms, buurtverenigingen, buurtfeesten etc
 - coffeeshops zijn in Gorinchem kennelijk een onvermijdelijk kwaad. Wel moet de verkoop van drugs buiten de coffeeshops strenger worden aangepakt. Geen gedogen van drugshandel buiten de coffeeshops. Als er sprake is van verkoop aan jongeren onder 16 jaar, dient de coffeeshop gesloten te worden.
- Op plaatsen waar (gevaar voor) overlast is door drank of drugs, moet een blowverbod komen.
- Drankgebruik onder jongeren is een dusdanig groot probleem geworden dat de overheid moet ingrijpen. Daarvoor zijn voorlichtingscampagnes nodig (zoals 'Verzuip jij je toekomst'), gecombineerd met andere preventiemaatregelen. Voorbeeldgedrag mag ook van de overheid gevraagd worden.
- Voor de aanpak van jeugdige overlastplegers willen wij kijken naar de mogelijkheid om te werken met de zgn. Doe Normaal contracten. Dit zijn contracten waarin met de jongere en zijn of haar ouders afspraken worden vastgelegd over (on)wenselijk gedrag. Hierbij is het doel om te komen tot gedragsverandering door de inzet en betrokkenheid van ouders en kinderen vast te leggen.
- subsidie voor The Mall moet gehandhaafd worden

2.2. Financiën

Hoewel de begroting van een gemeente vol cijfers staat, gaat het uiteindelijk niet om die cijfers maar om het verhaal achter de cijfers. Het gaat om het beleid. Beleid maken betekent keuzes maken: waaraan mag hoeveel geld besteedt worden. Grote winst van een goede programmabegroting is de juiste mix van beschrijving van beleidskeuzes en het weergeven van de financiële vertaling daarvan.

De laatste jaren wordt bij de controle van de gemeentelijke bestedingen steeds meer aandacht besteed aan de vraag of gelden doelmatig en rechtmatig zijn besteed. De ChristenUnie-SGP juicht deze ontwikkeling toe. De gemeenteraad en het College van B&W (samen met het ambtelijke apparaat) moeten steeds in onderlinge samenwerking alert blijven op deze ijkpunten. Er moet duidelijkheid verschaft worden over gemaakte keuzes, er moet begroot en verantwoord worden op basis van heldere normen.

Omdat het gaat over de besteding van publieke middelen is de dure plicht van het gemeentebestuur om duidelijk te maken waaraan ze haar geld uitgeeft en hoe dit bijdraagt aan de bloei van de gemeente, zeker in economisch moeilijker tijden.

Het gemeentebestuur heeft de plicht om jaarlijks te zorgen voor evenwicht tussen inkomsten en uitgaven: een reëel sluitende begroting is de norm. Een meerjarenraming is noodzakelijk om op middellange termijn goed zicht te houden op de financiële situatie van de gemeente. Het opbouwen en bewaken van een goede reservepositie is belangrijk om eventuele tegenvallers op te vangen. Bestemmingsreserves en voorzieningen moeten regelmatig getoetst worden aan de actuele behoefte.

De OZB is de belangrijkste belasting die de gemeente 'vanaf haar eigen grondgebied' mag heffen. De hoogte van de OZB-tarieven is bij uitstek een politieke afweging. De ChristenUnie-SGP vindt dat bij de vaststelling van de OZB-tarieven de volgende onderdelen moeten worden betrokken:

- financiële positie van de gemeente
- ambitieniveau van de gemeente
- het totaalplaatje van de eigen belastingen en heffingen, in relatie tot andere gemeenten.

De jaarlijkse aanpassing van de OZB-tarieven moet plaatsvinden op basis van heldere regels.

De ChristenUnie-SGP vindt dat het gemeentebestuur zich terughoudend moet opstellen waar het gaat om het verhogen van de lasten voor de inwoners. Efficiëntieverbetering moet een voortdurend proces zijn onder andere om de lokale lastendruk binnen de perken te houden.

Het kwijtscheldingsbeleid is een belangrijk onderdeel van beleid in de strijd tegen sociaal isolement en armoede. Het College van B&W moet zich inspannen om het kwijtscheldingsbeleid bekend te laten zijn bij de groepen waarvoor het bedoeld is.

Voldoende gelegenheid voor het begraven van gestorvenen is een zorg voor het gemeentebestuur. Het ruimen van graven moet uit respect voor de overledenen en nabestaanden zo lang mogelijk worden uitgesteld. Overledenen dienen op een waardige wijze te kunnen worden begraven, tarieven en heffingen moeten hierop worden aangepast. De grafrechten hoeven niet kostendekkend te zijn, mede om te voorkomen dat uit financieel oogpunt voor crematie moet worden gekozen. De begraafplaatsen moeten goed worden onderhouden, vandalisme moet adequaat worden bestreden. De kosten voor dit onderhoud moeten niet toegerekend worden aan de kosten voor begraven, maar aan het onderhoud van openbaar groen, wat een begraafplaats in onze ogen ook is.

Wij zijn er geen voorstander van dat het gemeentebestuur medewerking aan de stichting en exploitatie van crematoria verleent.

Gorinchem heeft een Grondbedrijf om de grondexploitaties te regelen. De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat hier duidelijke kaders voor zijn:

- mate van risico dat binnen het grondbedrijf gedragen kan worden
- wie de regie voert over projecten (gemeente, projectontwikkelaars of gezamenlijk)
- omvang van een passende reserve
- regels voor eventuele uitnamen uit de reserves van het grondbedrijf

Verder moet het college van B & W de gemeenteraad minimaal één maal per jaar een duidelijk overzicht van de exploitatie van het Grondbedrijf verschaffen.

Bij de begroting en de jaarrekening moet ruime aandacht worden geschonken aan de risicoparagraaf. De belangrijkste risico's moeten worden benoemd en van bedragen worden voorzien. Hierdoor kan er begrotingstechnisch rekening met deze risico's worden gehouden.

Financiële ondersteuning van maatschappelijke activiteiten is een hulpmiddel om de samenleving tot bloei te laten komen. De ChristenUnie-SGP staat dan ook positief tegenover het subsidiëren van bijvoorbeeld sportverenigingen, culturele activiteiten en – voorzieningen.

In beleidsnota's moet helder worden vastgelegd wat de bedoeling is van gemeentelijke financiële ondersteuning en welke effecten van de subsidie verwacht worden. De zorgvuldigheid eist dat ook veel aandacht wordt besteed aan de subsidiegrondslagen.

Het subsidiebeleid moet zijn vastgelegd in een algemene subsidieverordening en in goed onderbouwde uitvoeringsbesluiten.

Subsidie mag de eigen verantwoordelijkheid niet aantasten of het heffen reële contributies. Het is zinvol om regelmatig de hoogte van de structurele subsidies te herijken

Subsidie kan alleen gegeven worden voor activiteiten/voorzieningen die algemeen toegankelijk zijn. Dit geldt ook voor organisaties die werken vanuit een bepaalde levensbeschouwing. De religieuze achtergrond van een organisatie mag op zichzelf geen reden zijn voor het afwijzen van een subsidieaanvraag, maar activiteiten die puur gericht zijn op levensbeschouwelijke vorming, worden niet gesubsidieerd.

Activiteiten/voorzieningen die in strijd zijn met de normen en waarden die ons in de Bijbel gegeven zijn en/of die in strijd zijn met algemene fatsoensnormen of de goede zeden, komen niet in aanmerking voor gemeentelijke subsidie.

Concrete uitwerking:

- Helderheid over het 'meerjarenperspectief' waarbij gemaakte keuzes in beginsel als taakstellend moeten worden beschouwd.
- Raad en College moeten blijvend streven naar verhoging van de informatiewaarde van de programmabegroting.
- Zorgvuldige afweging van ambitieniveau van de gemeente en de hoogte van de gemeentelijke lasten.
- Veel aandacht voor lange termijn aspecten van de begroting, zoals goede planning van onderhoudsbudgetten, en degelijke investeringsramingen.
- Structurele lasten moeten met 'structurele middelen' worden gefinancierd.
- Heffingen moeten kostendekkend zijn.

3. Duurzame leefomgeving

Centrale begrippen voor de fractie van ChristenUnie-SGP zijn: verantwoordelijk burgerschap en verantwoordelijk rentmeesterschap. Verantwoordelijkheid voor mensen en de inrichting van de samenleving en verantwoordelijkheid voor natuur en milieu. Ook dat is christelijk-sociaal.

Wij willen als goede rentmeesters (beheerders) op een verantwoordelijke en dus duurzame manier omgaan met de schepping.

Wij zijn beheerders van Gods schepping, niet de verbruikers ervan. Ook op dit gebied heeft de lokale overheid allereerst een voorbeeldfunctie (eigen gebouwen energiezuinig maken, wagenpark aanpassen e.d), maar daarnaast kan ze veel praktisch doen: lokale klimaatinitiatieven ondersteunen of initiëren, zoals het plaatsen van windmolens of het benutten van aardwarmte en het bevorderen van energiebesparing bij het bedrijfsleven en het midden- en kleinbedrijf. Onze fractie ondersteunt daarom de initiatieven van de gemeente voor het duurzaam maken van bedrijventerrein Gorinchem-Noord en het onderzoek naar de mogelijkheden voor aardwarmtegebruik.

De verschillende belangen zoals groen, water, wonen, en wegen overvragen de beschikbare ruimte. Er moeten dus keuzes gemaakt worden in samenwerking met de betrokken partijen (medeoverheden, grondeigenaren en belangenorganisaties).

De nadruk moet liggen op participatie om langdurige (en kostbare) juridische procedures te voorkomen. Dit sluit aan bij de nieuwe Wet ruimtelijke ordening, waar het accent ligt op overleg vooraf in plaats van toetsing achteraf.

Samenwerken kan ook heel goed in het beheer van de openbare ruimte. In projecten als 'Schoon, heel en veilig' werken gemeente, politie, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties samen aan een leefbare samenleving.

3.1. Ruimtelijke ordening en wonen

Ruimte is een schaars goed. Keuzes die we nú maken, zijn bepalend voor de leefomgeving van toekomstige generaties. Het gaat om een evenwichtige keuze tussen ecologie en economie. Met de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro, op 1 juli 2008 in werking getreden) is het primaat bij gemeenten komen te liggen: decentraal wat kan, centraal wat moet. Gorinchem moet de regierol in het ruimtelijke orderingsbeleid oppakken. Op die manier kunnen zij vanuit de lokale samenleving sturing geven aan het ruimtevraagstuk, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Wij vragen aandacht voor de kwaliteit van onze leefomgeving. Lange tijd ging het bij ruimtelijke ontwikkelingen vooral om kwantiteit en dat was ook nodig: er moest gebouwd worden om tegemoet te komen aan de vraag naar onder andere huisvesting en bedrijventerreinen. Voor de toekomst zal er echter in kwaliteit geïnvesteerd moeten worden.

Concrete uitwerking

- De ChristenUnie/ SGP wil over de nieuwe structuurvisie het gesprek zoeken met de samenleving: bewoners, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, scholen etc. Zo creëren we betrokkenheid.
- Dat geldt ook voor de uitwerking van bestemmingsplannen. Wij zijn er voorstander van om in een vroeg stadium de burgers te betrekken bij de veranderingen in hun leefomgeving.
- Meervoudig ruimtegebruik, bijvoorbeeld ondergronds parkeren, vindt onze fractie wenselijk.

- Mogelijkheden om boven scholen, winkels en dergelijke woningen te bouwen moeten worden benut en er zal voor gezorgd moeten worden dat deze woningen ook daadwerkelijk bewoond gaan worden.
- De kwaliteit van onze leefomgeving wordt sterk bepaald door bebouwing maar ook door de openbare ruimte, die meer is dan de restruimte na bebouwing. Open ruimten zijn onmisbaar: pleinen, groenstroken, parken, speeltuinen en oppervlaktewater. Het zijn de 'longen' van de stad. Om deze leefbaar te houden moet er geïnvesteerd worden in groen, pleinen en speelplaatsen.
- Vanaf 2010 moet er een eigen Gorinchems monumentenbeleid zijn, waarin aandacht is voor de lokale identiteit en geschiedenis
- Renoveren waar kan, slopen waar moet.
- Gemeentelijk welstandsbeleid is onontbeerlijk en heeft alles te maken met ruimtelijke kwaliteit. De 'welstandstoets' door een onafhankelijke commissie van deskundigen is zeker waardevol. Wel zou een mogelijkheid zijn het opdelen van de gemeente in 'welstandniveaus'. Volledig welstandsvrij bouwen blijft een uitzondering.
- Onderzoek naar mogelijkheden om goedkoper te bouwen, door verlaging grondprijzen o.i.d. kan bijdragen aan het weer op gang brengen van de woningmarkt.
- De doorstroming bevorderen blijft een belangrijk instrument voor het huisvestingsbeleid
- De te bouwen woningen moeten zoveel mogelijk verdeeld worden naar behoefte over de starters, huurders, doorstromers en de vrije sector. Uitkomsten van onderzoeken in het kader van woonwensen van de bevolking, samen met de demografische ontwikkeling, dienen de uitgangspunten te zijn

In Gorinchem moet er duurzaam gebouwd worden en ook renoveren kan vaak duurzaam. Te denken valt aan gebruik van duurzame materialen, klimaatneutrale en/of levensloopbestendige woningen.

Het is belangrijk afspraken over energie eisen te maken met ontwikkelaars en corporaties. In ieder geval kan de gemeente eisen stellen voor eigen bouwwerken op basis van EPC-normen (EPC = Energieprestatiecoëfficiënt). Het streven is een energieneutrale stad.

Demografische ontwikkelingen laten zien dat de groep 1-persoons huishoudens sterk zal groeien en tegelijkertijd dat de bevolkingsaantallen niet meer groeien of zelfs dalen. Op basis van actuele demografische gegevens zal de woonvisie van Gorinchem zo goed mogelijk passend bij de vraag moeten worden gehouden, met als uitgangspunt de kwaliteit.

De ChristenUnie-SGP fractie kiest voor een realistische koers. Gorinchem is centrumgemeente, maar loopt ook tegen grenzen op. Wij willen daarom in de regio vasthouden aan goede afspraken uit de regionale structuurvisie.

Een regionaal bedrijventerrein, gunstig gesitueerd nabij belangrijke ontsluitingsroutes en openbaar vervoer, is te verkiezen boven elke gemeente een eigen bedrijventerrein. Met omliggende gemeenten en provincie moet daarom het gesprek worden aangegaan over Gorinchem-Noord. Bestaande bedrijventerreinen moeten op peil worden gehouden en zo nodig geherstructureerd

Een maatschappelijk debat over water en waterveiligheid is nodig. We zijn vergeten dat we in een delta wonen: 'leven met water' moet weer tussen onze oren komen!

3.2. Natuur, milieu en klimaat

Duurzaamheid is in het licht van de klimaatsveranderingen hard nodig: niet om over te praten, maar om te doen! Belangrijke thema's hierbij zijn energieverbruik en CO₂ reductie, afvalvermindering, duurzame energievormen en waterconsumptie.

Wij hebben de schepping van onze Schepper ontvangen om deze op een juiste wijze te bebouwen en te bewaren. Dat mag niet op de korte termijn gericht zijn. Volgende generaties moeten kunnen voortborduren op door ons ingezette acties.

En ook mensen die elders leven (en vaak minder bedeed zijn dan wij) moeten kunnen profiteren van de positieve gevolgen van ons handelen. Om hier draagvlak voor te creëren in Gorinchem, heeft onze fractie de zogenaamde Millenniummotie ingediend, waarbij ingehaakt wordt op de Millenniumdoelen van de VN en gestreefd wordt naar een stedenband met een stad (of stadsdeel) in de Derde wereld. Dit heeft ook tot doel de bewustwording hier te vergroten. Ook in financieel mindere tijden, moet een daadkrachtig milieubeleid op peil blijven.

Steeds meer afval wordt al gescheiden ingezameld. Glas, papier en GFT zijn succesvolle voorbeelden. Chemisch afval kan bij de reiniging worden aangeboden en de Kringloopwinkel is hét voorbeeld van directe recycling. Toch is er nog milieuwinst te behalen door de plastics apart in te gaan zamelen. Nadenken over hoe we mensen kunnen aanzetten tot het produceren van minder afval, positieve prikkels om verantwoord met afval om te gaan en te "consuminderen" zou in de komende periode tot praktische resultaten moeten leiden.

Ook het naar Gorinchem brengen van een biomassacentrale heeft onze steun. Dit zou moeten leiden tot het opzetten van een warmtenet, waardoor ook van andere bedrijven de restwarmte benut kan gaan worden.

Zwerfafval lijkt in Gorinchem een toenemend probleem te worden en is nog steeds één van de meest genoemde ergernissen onder de bevolking. Maatregelen om dit te voorkomen (plaatsen van afvalbakken) en blijvende voorlichting zijn van groot belang. Het betrekken van bewoners bij het schoon houden van de stad d.m.v creatieve en ludieke acties kan een positief effect hebben. Handhavend optreden is noodzaak, maar we moeten ook onderling elkaar aan durven spreken.

Concrete uitwerking:

- Voldoende (ondergrondse) containers voor onder meer glas, kleding, GFT, papier, plastics. Daar waar ruimtegebrek voor het plaatsen van containers een rol speelt kan het plaatsen van retourterminals worden overwogen. Liever geen vierde afvalcontainer voor bewoners erbij.
- Toepassen van moderne technieken bij verlichting in de openbare ruimte (o.a. LED-verlichtingen slim verlichten (voorkomen van lichtvervuiling).
- Een zuiniger en schoner eigen wagenpark
- Blijvend aandacht besteden aan alternatieven voor de auto: fietsverkeer stimuleren en faciliteren.
- Informeren en ondersteunen (subsidies) van particuliere woningeigenaren t.a.v. energiebesparende apparatuur. Hierbij valt te denken aan zonnepanelen, zonneboilers, warmtepompen en/of windenergie.
- Uniforme en actuele energievoorschriften in de te verstrekken milieuvergunningen en adequaat handhavingsbeleid.
- Bij alle maatregelen moet het milieurendement voorop staan.

3.3. Mobiliteit

Nieuwe systemen als van de MerwedeLingeLijn (Light Train) bieden bijzondere kansen, ketenmobiliteit heeft steeds meer aandacht. Het scheiden van verkeersstromen (bijvoorbeeld auto's en fietsen) vindt steeds meer ingang. In planologische ontwikkelingen wordt steeds meer rekening gehouden met de toenemende vraag aan mobiliteit door alle groepen in de samenleving.

De overheid moet zorgen voor een goed niveau van infrastructuur voor wonen, arbeid, verkeer en telecommunicatie en dataverkeer (glasvezel), zodat burgers economische, sociale en culturele activiteiten kunnen ontplooiën en bedrijven hun werk kunnen doen.

De ChristenUnie-SGP laat zich leiden door drie criteria: veiligheid (o.a. verkeersveiligheid), milieu (bescherming van Gods schepping: mensen, dieren, groen) en leefbaarheid (lawaai, CO₂, hoeveelheid groen, etc.). Ruimtelijk beleid legt veelal de basis voor het mobiliteitsbeleid en deze moeten dus in samenhang bekeken worden. Mobiliteit is zowel een groot goed als een probleem (vervuiling, lawaai e.d.). Het is zaak een goede balans te vinden en de (auto) mobiliteitsstromen te beheersen.

Niet alleen de overheid, maar ook de burgers hebben een grote verantwoordelijkheid om bewust met mobiliteit om te gaan, vanwege de effecten op de kwaliteit van de leefomgeving en het ruimtebeslag van wegen. Naast het terugdringen van de automobilititeit blijft doorstroming een belangrijk thema. Wij pleiten er dan ook voor in gesprek met de verantwoordelijke overheden de openingstijden van de diverse bruggen in Gorinchem te beperken (dus niet open in de spits)

Concrete uitwerking:

- Bij het opstellen van plannen met betrekking tot ruimtelijke ordening zou een bereikbaarheidstoets en toegankelijkheidstoets ingevoerd kunnen worden. Hiermee wordt bereikt dat er met de mobiliteit efficiënt wordt omgegaan.
- In woonwijken worden bij voorkeur 30 kilometer zones aangelegd. Wel moet het middel niet erger worden dan de kwaal: allerlei snelheidsbeperkende obstakels vergroten eerder het gevaar en teveel maatregelen geven een vals gevoel van veiligheid.
- Haarse kaden beter inrichten op de gevaarlijke punten (bijvoorbeeld door uitritconstructies)
- Zoveel mogelijk de verschillende verkeersstromen scheiden (dus aparte langzaam verkeersroutes)
- Verkeersveiligheid rondom scholen blijft grote prioriteit houden en is een verantwoording van gemeente, scholen en ouders. Hier moet permanente aandacht voor gedragsverandering zijn.
- De gemeente werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen bijvoorbeeld op de scholen en bij instellingen.
- Bij de nieuw te bouwen Brede Scholen moet de inrichting rondom de scholen zo zijn, dat de toegankelijkheid voor langzaam verkeer optimaal is .
- Bereikbaarheid van de binnenstad vergroten door de doorstroming op de Banneweg te verbeteren

De gemeente zal zich pro-actief opstellen richting die overheden die verantwoordelijk zijn voor het openbaar vervoer. Hierbij gaat het ook over het railvervoer.

- Zoek waar mogelijk combinaties met het doelgroepen vervoer (regiotaxi's, scholierenvervoer, WMO vervoer etc.)
- Goede bereikbaarheid van openbare voorzieningen, zoals ziekenhuizen, zorgcentra en scholen, is essentieel, vooral voor mensen met een beperking.
- Leerlingenvervoer moet goed geregeld blijven.
- De opwaardering van de MerwedeLingelijn is een zeer goede ontwikkeling.

- Wij zijn voor de aanleg van een spoorlijn tussen Utrecht en Breda
- Inzet op optimale koppeling van lokaal openbaar vervoer: bus, spoor en veerdienst
- Concentreer het parkeren zoveel mogelijk onder de grond of onder de nieuwbouw.
- Bij het bouwen van parkeergarages is (sociale)veiligheid een voorwaarde.
- Uit het oogpunt van leefbaarheid in de binnensteden is straatparkeren duurder dan het parkeren in garages.

3.4. Economie

Nederland zit in een stevige recessie. Hoe de economische ontwikkelingen in de komende jaren zullen zijn, valt onmogelijk te voorspellen. Naast bedreigingen zoals afnemende bedrijvigheid en toenemende werkloosheid, biedt deze situatie ook kansen om tot een duurzamere economie te komen. In plaats van doel moet economische groei middel zijn om bijvoorbeeld tot voldoende werkgelegenheid te komen.

Er is ook in Gorinchem een verschuiving te zien van industriële bedrijvigheid naar dienstverlening. Dit vraagt een geschoolde en gekwalificeerde beroepsbevolking. Ondersteuning van het beroepsonderwijs in Gorinchem heeft dus ook een economische noodzaak. De Gorcumse bedrijven dienen ook mee te werken aan een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

Ondernemers stellen hoge eisen aan het vestigingsklimaat dat in de gemeente te vinden is. Een belangrijk element daarin is de fysieke en digitale bereikbaarheid van de locatie. Infrastructuur zonder files en de beschikbaarheid van een breedband internetaansluiting zijn belangrijke trekkers voor bedrijven geworden .

Werk is een belangrijk middel om de gaven, die God elk mens gegeven heeft, te ontplooiën. Bovendien draagt werken bij aan het ontwikkelen van een positief zelfbeeld en is het een goed middel om een inkomen te verwerven. Zo kan voorzien worden in de eigen levensbehoeften en die van anderen.

Concrete uitwerking:

- Bevorder het scheppen van werkgelegenheid, die past bij de behoeften van de beroepsbevolking. Zo wordt woon-werkverkeer teruggedrongen en het beroep op bijstand verminderd. Gerichte bedrijfsacquisitie en regionale samenwerking zijn hiervoor nodig.
- Bedrijven worden gestimuleerd stageplaatsen aan te bieden aan hen die moeilijk een plaats kunnen vinden op de arbeidsmarkt en de gemeente geeft daarbij zelf het goede voorbeeld.
- Werk in de prostitutie, gokhallen en coffeeshops wordt door de ChristenUnie-SGP niet als passende arbeid beschouwd voor werkzoekenden.
- Ruimhartige uitvoering van de Wet Werk en Bijstand moet gecontinueerd worden.
- De Sociale werkvoorziening als leerwerkbedrijf voor mensen met een beperking. Niet alleen voor SW-geïndiceerden, maar ook voor anderen met een beperking zoals Wajong, WIA, WAO e.d. Doorstroming vanuit de WWB naar sociale werkvoorziening en beschermde banen moet gestimuleerd worden.
- Gorcumse scholen voor beroepsonderwijs kunnen gezamenlijk, met ondersteuning van de gemeente, voorzieningen/praktijkruimten realiseren waarin de bedrijfspraktijk onderdeel van het onderwijs kan worden.
- Een zodanig vestigingsbeleid dat een levensvatbare middenstand overeind gehouden kan worden.
- Vanuit principieel en sociaal oogpunt wordt zondagsopenstelling van winkels zoveel mogelijk beperkt.

-
- In het kader van de leefbaarheid in de binnenstad wordt het wonen boven winkels bevorderd.
 - Duurzaamheid is een factor die bij (het mogelijk maken van) bedrijfsvestigingen meegewogen moet worden.
 - Één loket voor ondernemers waar men met alle (aan)vragen terecht kan.
 - Regionaal ruimtelijk beleid voor bedrijfsterreinen en samenwerking tussen de regiogemeenten .
 - Ontsluit bedrijventerreinen optimaal voor openbaar vervoer en fietsverkeer.
 - Richt bedrijfsterreinen duurzaam in. Bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal.
 - Bestaande bedrijfsterreinen worden vitaal en aantrekkelijk gehouden.
 - Verblijfsrecreatie wordt, vanwege het gunstige effect op de middenstand, gestimuleerd.
 - Ontsluit toeristische trekpleisters met openbaar vervoer en fietspaden.
 - De recreatieve functie van de uitloopgebieden rond de stad op peil houden
 - De aanleg/uitbreiding van een fietspadennetwerk, evenals de aanleg van wandelpaden wordt gestimuleerd(te denken valt aan de zogenoemde kerk- of struinpaden langs de rivier)
 - De mogelijkheid van aanlegplaatsen voor kano's en /of fluisterboten dient te worden onderzocht.
 - De mogelijkheid van een camperplaats bij Gorinchem dient te worden onderzocht.
 - Woelse Waard als toegankelijk natuurgebied inrichten.

4. Bloeiende samenleving

Burgers zijn er in vele soorten en maten. Van jong tot oud. Van deelnemer aan een sportactiviteit tot bezoeker aan een monument. Van kind dat de basisschool bezoekt, tot oudere die gebruik maakt van huishoudelijke hulp.

De ChristenUnie-SGP zal zich vooral inzetten voor gemeentelijke voorzieningen, die noodzakelijk zijn voor de kwetsbaren in onze samenleving en hen hiermee een goede en herkenbare plaats in de maatschappij geven. Instellingen en voorzieningen moeten toegankelijk zijn en bureaucratiesering teruggedrongen.

De samenleving is er naar de mening van de ChristenUnie-SGP bij gebaat, dat er aandacht is voor het publieke, voor het gezamenlijke, voor wat ons bindt. Wij willen vanuit de Bijbelse opdracht graag meewerken aan een samenleving waarin we omzien naar elkaar en investeren in een samenleving met samenhang. De Wet Maatschappelijke Ondersteuning biedt naar onze mening mogelijkheden om aan die, in de samenleving noodzakelijke “sociale cohesie” met elkaar te werken.

Het verenigingsleven, buurtwerk, jongerenwerk e.d. moet gestimuleerd worden. Belangrijke samenbindende voorzieningen als kinderboerderijen, volkstuinen en buurtwinkels moeten beschermd worden.

Voor bloei zijn zowel fundamentele vrijheden (vrijheid van godsdienst, meningsuiting, vereniging en onderwijs), als ook gedeelde waarden en normen nodig. De grenzen aan de vrijheid worden bepaald door de wet en door morele waarden. Een samenleving kan niet zonder een moreel kompas. Dit is essentieel voor bestuur en maatschappij.

Geen vrijheid zonder verbondenheid. Geen vrijheid van godsdienst en vereniging zonder een fundamentele erkenning van de democratische rechtsstaat. Geen vrijheid van meningsuiting zonder wederzijdse erkenning van menselijke waardigheid. Geen vrijheid van onderwijs zonder kwaliteitseisen.

Processen van isolatie, polarisatie en radicalisering moeten worden tegen gegaan door het (weer opnieuw) erbij betrekken van mensen, die dreigen af te glijden of zich af te keren van de Nederlandse samenleving en democratische rechtsorde. Daarbij dient vooral gedacht te worden aan scholing en voorlichting, stages en werk. Dit is primair een zaak van het lokale bestuur; van preventie, signalering en interventie.

4.1. Jeugd, gezin en onderwijs

Het gezin is de hoeksteen van de samenleving, maar het gezin staat er de laatste jaren in toenemende mate alleen voor. Er zijn gaten ontstaan in de pedagogische infrastructuur: familie, buurt, kerk en andere elementen van de traditionele leefomgeving spelen een steeds kleiner wordende rol en zijn niet langer vanzelfsprekende opvoedingspartners van de ouders.

Het gezin is de basis van kinderen, ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Ook de directe omgeving waarin kinderen opgroeien en gezinnen functioneren- het sociale netwerk-, is van groot belang. De ChristenUnie-SGP wil zich inzetten voor het versterken van de kringen rond gezinnen. De Centra voor Jeugd en Gezin gaan ouders en kinderen ondersteunen bij het opvoeden en opgroeien. Door de komst van Centra voor Jeugd en Gezin heeft de gemeente een belangrijk middel in huis om werk te maken van preventie en om de zorglijnen kort te houden en adequaat op te treden bij ontsporingen tijdens de opvoeding van de jeugd.

Door een rijk aanbod van opleiding, cultuur en sport kunnen jongeren de vaardigheden en de kennis opdoen die zij nodig hebben in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Scholen moeten alle ruimte krijgen om zich te kunnen richten op hun kerntaak: het geven van goed onderwijs. De opvoedingsverantwoordelijkheid ligt bij de ouders en mag niet worden uitbesteed aan de school of aan andere instellingen rond het kind. Het is belangrijk dat kinderen onderwijs aangeboden krijgen op hun niveau en dat ze een diploma kunnen halen. Het onderwijs dient alle wettelijke mogelijkheden te benutten om spijbelen en schooluitval tegen te gaan. Ouders (en vooral ook de jongeren) moeten ervan doordrongen worden dat schooluitval veel minder kansen in de samenleving biedt door het ontbreken van startkwalificaties. Lokale samenwerking tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven moet resulteren in een betere aansluiting op de arbeidsmarkt.

Voor kinderen die in een achterstandssituatie zitten of dreigen te komen is Vroegschoolse Educatie (VVE) en goede aansluiting van dit taalonderwijs met het vroegschoolse onderwijs van groot belang. Goede afspraken hierover met het onderwijs zijn belangrijk. Verder kan de gemeente actief de 'doelgroepkinderen' voor dit VVE beleid opzoeken door goede samenwerking met consultatiebureau's, de kinderopvang en peuterspeelzalen, waarbij ouders gestimuleerd worden gebruik te maken van deze mogelijkheden.

De ChristenUnie-SGP ziet jongeren graag gezond opgroeien en zal daarom initiatieven die gezond gedrag stimuleren steunen, zoals het promoten van gezonde voeding op de scholen. Gok-, game-, drugs- en drankverslaving bij jongeren willen we tegengaan. Goede voorlichting op scholen en aanpakken van eenzaamheid onder jongeren door het verstevigen van het netwerk rond jongeren, zijn mogelijkheden om verslavingen te voorkomen of te doorbreken.

Grootschaliger problemen die zich voordoen bij jongeren moeten in samenhang worden bestreden. Bijvoorbeeld bij het voorkomen van slachtoffers van loverboys (of beter: pooierboys). Daarvoor is het nodig om met politie, jongerenwerk en maatschappelijk werk samen op te trekken. Zodat opsporing en voorlichting en actief aanbieden van directe zorg hand in hand kan gaan.

Dit geldt ook voor alcoholgebruik onder jongeren. Dit is zo veel geworden dat hier veel inzet van alle partijen geboden is om dit om te buigen. Daarbij kan alleen resultaat worden geboekt als repressie en voorlichting worden gecombineerd.

De woonomgeving moet voor jongeren een positieve uitstraling hebben en hen ruimte bieden. We pleiten voor gezinsvriendelijke veilige wijken, waar ruimte is om te spelen, te sporten en om elkaar te ontmoeten.

De ChristenUnie-SGP wil dat in de zorgketen de regierol op het inzetten van interventies van verschillende instanties bij de wethouder komt te liggen. Het jeugdbeleid vraagt om visionaire, inhoudelijk regie en niet alleen stroomlijnen van processen. Vooral de beleidsterreinen onderwijs, veiligheid en volksgezondheid en zorg zullen onderling afgestemd moeten worden om het jeugdbeleid tot een succes te laten zijn.

Daarnaast moeten ouders en jongeren zelf worden betrokken bij jeugdbeleid en beleid van de gemeente in het algemeen. Dit verhoogt de betrokkenheid en geeft meer mogelijkheden tot het herkennen van probleemsituaties. Allerlei initiatieven moeten worden ontwikkeld om mensen actief te laten meedoen. Vanuit het Centrum Jeugd en Gezin moeten wijkbewoners gestimuleerd worden om te participeren.

Concrete uitwerking:

- Een wethouder voor jeugd en gezin handhaven.
- Versterken van de pedagogische “civil society”: iedereen is betrokken op de zorg voor onze jongeren.
- Stevige aanpak van het verschijnsel “loverboys” (pooierboys), naast goede voorlichting voor kwetsbare tienermeiden.
- Goed faciliteren en beheren van activiteitenplekken, speelplaatsen en hangplekken
- Stimuleren van voorlichting op scholen op het gebied van verslaving, maar ook discriminatie en antisemitisme.
- Scholen positief stimuleren om gezonde snacks aan te bieden
- Voorlichting over gezond eten op de basisscholen
- samenwerking tussen sportverenigingen, cultuurinstellingen en scholen m.b.t de naschoolse opvang (zoals in het project Gorinchem Beweegt, de website Naschool)
- Mogelijkheden zoals het initiatief voor een Tienercollege onderzoeken.

4.2. Zorg, welzijn en sociale zaken

Binnen de zorg merken we de gevolgen van het ‘marktdenken’. Deze zijn lang niet altijd positief. Ontwikkelingen als gevolg van het groeiende aantal ouderen (‘verzilvering’) zullen ook de komende jaren actueel zijn.

Ook de gevolgen van ongezonde levensstijlen en verslavingen zullen merkbaar zijn.

Op dit moment verkeert de wereld in een economische crisis. Een toenemende werkloosheid, het voorkomen dat een jonge generatie ‘verloren’ gaat en om gaan met een ruime arbeidsmarkt zijn uitdagingen waarmee de sector ‘sociale zaken’ te maken krijgt.

Daarnaast hebben we te maken met een groei in het aantal sociale regelingen waardoor de toegankelijkheid er voor de burger niet eenvoudiger op wordt. Ook de grotere vraag naar vrijwilligers en de toename van de alleenstaanden stelt ons de komende jaren voor de nodige uitdagingen.

De ChristenUnie - SGP vindt het belangrijk dat er vanuit de overheid aandacht is voor de kwetsbaren in onze samenleving. De Bijbel geeft ons op diverse plaatsen aan dat christenen oog moeten hebben voor de zwakkere medemens in onze samenleving. Bij het inzetten van het marktmechanisme moet steeds de positie en het belang van de zorgvrager centraal staan. Deze aandacht dient er ook te zijn wanneer schaalvergroting van instellingen wordt overwogen. De ChristenUnie-SGP zal zich steeds weer sterk maken voor de positie van chronische zieken en gehandicapten.

De overheid dient een nadrukkelijke rol te blijven vervullen waar het gaat om zorg voor onze burgers en inkomensondersteunende maatregelen voor mensen die niet kunnen werken. Van groot belang is dat er een actief en uitnodigend beleid is waardoor mensen via een werksituatie aan de slag kunnen. Zoveel mogelijk moet gezorgd worden dat iedereen mee doet. De gemeente geeft daarin zelf het voorbeeld in haar organisatie.

Zo veel mogelijk moeten belemmeringen om een actieve bijdrage in onze samenleving te vervullen weggenomen worden. Kwetsbare burgers moeten in staat gesteld worden hun eigen levenspatroon vorm te geven en deel te nemen aan de samenleving.

Na de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is nog duidelijker geworden dat een sterk georganiseerd vrijwilligerswerk noodzakelijk is.

Het beoefenen van sport heeft een gunstige invloed op gezondheid, integratie, bevordert gemeenschapszin e.d. en zal als zodanig door de gemeente mogelijk gemaakt worden. Gemeentelijke overheid heeft geen taak op het gebied van professionele sport (topsport)

Cultuur is alles wat de mens voortbrengt: in cultuur brengt. Kunst is daar een beperkt onderdeel van: niet exclusief, maar inclusief.

Cultuur manifesteert zich op tal van manieren in onze samenleving. Kunst, musea, muziek, toneel zijn uitingsvormen. Bovendien zijn we trots op het culturele erfgoed in de vorm van gebouwen, stadsgezichten en cultuurlandschappen.

Cultuur is van groot belang voor de samenhang in de stad. Bibliotheken en buurthuizen (verenigingsleven!) moeten gestimuleerd en beschermd worden. De ChristenUnie-SGP is van mening dat de overheid in de voorwaardenscheppende sfeer een taak heeft. Telkens dient kritisch de vraag gesteld te worden of een gemeente ook professionele cultuur (in gebouw en accommodatie) moet ondersteunen.

Concrete uitwerking:

- Bestaand beleid en bestaande regelgeving moeten helder en bekend gemaakt worden voor inwoners en niet-gebruik teruggedrongen voor we aan nieuwe dingen beginnen
- Faciliteer en betrek burens en vrijwilligers bij hulpsituaties (bijvoorbeeld Stichting HiP)
- De uitvoering van beleid moet aan organisaties toegekend worden op basis van kwaliteit
- In gemeentelijk beleid wordt standaard rekening gehouden met chronische zieken en gehandicapten, in overleg met mensen met een beperking zelf.
- Goede informatie over en toegang tot gemeentelijke en andere voorzieningen voor mensen met een beperking.
- Voorlichting over (het voorkomen van) schulden, met speciale aandacht voor jongeren, door bijvoorbeeld in samenwerking met scholen budgetcursussen organiseren.
- Zorgen voor genoeg plaatsen voor begeleid wonen.
- Bezuinigingen en beperking van de lasten mogen niet leiden tot vermindering van de kwaliteit van de zorg.
- Maak beleid waarmee de integratie van diverse bevolkingsgroepen wordt bevorderd. Gemeente kan hierin een stimulerende rol vervullen.
- We pleiten voor een bibliotheek in de nieuw te bouwen Brede School Hoog Dalem
- Stimuleer de amateurkunst en betrek daarbij nieuwe culturen en de creativiteit van o.a gehandicapten.
- Hanteer criteria rondom geweld en discriminatie, godslastering en onzedelijkheid, uitsluitend om excessen te voorkomen.

4.3. Sociale samenhang

Door de toenemende pluriformiteit en het uit elkaar groeien van bevolkingsgroepen staat de sociale samenhang onder druk. De individualisering gaat niet altijd samen met de noodzakelijke sociale cohesie in de samenleving. Tolerantievermindering, afname van sociale verantwoordelijkheid en betrokkenheid, vragen de aandacht van de lokale overheid net als de toename van het aantal éénpersoonshuishoudens en meer eenzaamheid.

Bewogenheid is een belangrijke drijfveer om als overheid te investeren in onze samenleving. Omzien naar onze naaste blijft een belangrijk speerpunt als het gaat om het samenleven in stad, wijk en buurt. De sociale cohesie een zeer belangrijk aspect voor de leefbaarheid in Gorinchem.

De ChristenUnie-SGP is van mening dat het gemeentebestuur invulling moet geven aan een duurzame samenleving. Te veel wordt een standpunt van een groepering verheven tot een tegenstelling die er naar onze mening niet moet zijn. Zonder onze eigen principes geweld aan te doen, moeten we respect opbrengen voor de ander.

We willen als politieke partij geen inbreuk maken op persoonlijk leven van de burger. Wij vinden het wel belangrijk dat verschillende groepen met elkaar in gesprek komen. Sociale cohesie

ontstaat voor ons pas als er sprake is van samenwerking tussen inwoners van stad of wijk, als er onderlinge solidariteit ervaren wordt en er sprake is van betrokkenheid op elkaar. Wij zijn van mening dat verenigingen en kerken al een belangrijke bijdrage aan sociale cohesie leveren. De Wet Maatschappelijke Ondersteuning willen we als één van de instrumenten hier voor gebruiken. De ChristenUnie constateert dat de meeste burgers gelukkig goed in staat zijn hun eigen 'levenspad' vorm te geven. Wij willen er vooral zijn voor die burgers die dat niet kunnen. Het gemeentelijke beleid moet er op gericht zijn op zoek te gaan naar kwetsbare medeburgers. Uitgangspunt moet zijn dat alle bewoners meedoen en erbij horen.

Concrete uitwerking

- Minimaal één ontmoetingsplaats per wijk/ buurt
- Stimulering van activiteiten die de samenhang in een wijk/ buurt bevorderen en waar zo veel mogelijk alle bewoners bij betrokken zijn dan wel zich betrokken voelen. Dit zou kunnen door het instellen van wijkbudgetten.
- Stimulering van buurtbeheer van speeltuinen, ontmoetingsplaatsen en hangplekken.
- Integraal beleid op het gebied van welzijn (club- en buurthuiswerk en maatschappelijk werk), integratie, jeugdzorg, veiligheid en sport in relatie tot de brede (buurt)school.
- Brede School mogelijk maken in de Stalkaarsen/ Haarwijk
- Onderzoek opstarten om meer jongeren deel te laten nemen aan verenigingsactiviteiten
- Aandacht voor voorzieningen die burgers die minder mobiel zijn.